

Quddiem l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Nru. 139/2017

OD ('l-ilmentatur')

vs

Crystal Finance Investments Ltd. (C26761)

('il-provditur tas-servizz' jew '*Crystal*')

Seduta tal-14 ta' Gunju 2019

L-Arbitru,

Ra l-ilment li jittratta telf li l-ilmentatur garrab minn investimenti li kellu mal-provditur tas-servizz wara li inghata parir biex jinvesti mill-istess provditur tas-servizz.

L-ilmentatur issottometta li meta mar biex jinvesti mal-*Crystal*, hu dejjem sostna mar-rapprezentant li ried flusu investiti f'*bonds* li ma jinvolvux riskju gholi u li l-kapital jibqa' dejjem garantit. Gie ssuggerit lilu sabiex jinvesti fil-*BP 211 Euro High Yield Bond Portfolio 9th July 2018*, b'imghax ta' 5%, u hu accetta. Izda, hu sahaq li, kuntrarjament ghal dak miftiehem, il-provditur tas-servizz investa flusu f'*bonds* differenti li kellhom imghax ta' 9.319% *Edcon (Proprietary) Limited 01.03.2018* u 8.875% *Rickmers Holding GmbH & Cie KG* bir-riskji u l-konsegwenzi kollha li gabu magghom.

L-ilmentatur indika li l-provditur tas-servizz naqas ghall-fatt li, minkejja li l-ftehim kien car, jigifieri li ma riedx jiehu riskji gholjin bi flusu, dan ma sarx, anzi sar bil-kontra.

Ghaldaqstant, hu qed jippretendi li jiehu lura l-kapital kollu investit f'dawn iz-zewg *bonds*:

' 1) 9.5% *Edcon (Proprietary) Ltd 01.03.2018* = 8,174.69 (*Nominals*)

2) 8.875% Rickmers Holding GmbH & Cie KG = 6,779.17 (Nominals)

B'total ta' 14,953.86 Euro, plus l-imghax fuqhom.¹

Ra r-Risposta tal-Provditur tas-Servizz li tghid:

1. Illi preliminarjament, l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji (l-**“Arbitru”**) m'ghandux gurdizzjoni sabiex jisma' u jiddeciedi l-vertenza odjerna billi l-partijiet issottomettew ghal gurdizzjoni tal-Qrati ta' Malta u dan *ai termini* tal-Artikolu 17 tat-*Terms of Business Agreement* (anness u mmarkat bhala **'Dok CF11'**) liema artikolu jispecifica bl-aktar mod car illi *'This Agreement is subject to the Laws of Malta and any dispute, which may arise therefrom, shall be subject to the jurisdiction of the Maltese Courts,'* u ghalhekk l-Arbitru ghandu jiddeciedi li jieqaf f'dan l-istadju milli jipprocedi bis-smigh u decizjoni dwar il-mertu ta' dan l-Ilment;
2. Illi preliminarjament ukoll u dejjem minghajr pregudizzju ghas-sueccipit u ghall-eccezzjonijiet li jsegwu, is-Socjetà Esponenti teccepixxi in-nullità tal-Ilment *ai termini* tal-Artikolu 789(1)(c) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta inkwantu iffaccjata bl-Ilment kif gie redatt, is-Socjetà Esponenti ma tistax tressaq difiza adegwata billi mill-istess Ilment ma jirrizultax/jirrizultawx in-nuqqas/ijiet tas-Socjetà Esponenti li jaghtu lok ghall-Ilment u kwalunkwe dritt pretiz minnu. Fic-cirkostanzi ma huwiex possibbli li s-Socjetà Esponenti taghraf il-bazi tal-istess Ilment (u allura l-eccezzjoni u sussegwentement il-prova li trid tressaq) biex tiddefendi lilha nfisha adegwament kif hu dritt indisputibbli taghha u xi provi tressaq biex ixxejjen il-pretensjoni ghad-danni allegati li fi kwalunkwe kaz huma r-rizultat ta' fatturi totalment estranei ghas-Socjetà Esponenti;
3. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-Ilment huwa mimli inezattezzi b'sensiela ta' allegazzjonijiet bla bazi u inveritieri sabiex jinngu storja artificjali tar-rapport bejn l-investitur Ilmentatur u s-Socjetà Esponenti kif se jigi ampjament ippruvat waqt is-smigh ta' dan il-kaz;

¹ A fol. 4

4. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, subordinatament u fil-mertu, l-Ilment u l-allegazzjonijiet tal-Ilmentatur huma ghal kollox fiergha u infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez ghaliex f'kull waqt is-Socjetà Esponenti agixxiet kif rikjest mill-qafas regolatorju applikabbli u skont l-oghla livell ta' diligenza mistennija fil-ligi, kif jista', jekk ikun hemm il-htiega, jigi ampjament ippruvat waqt is-smigh ta' dan il-kaz;
5. Illi fil-mertu l-Ilment u t-talbiet tal-Ilmentatur huma ghal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez;

Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-Ilmentatur qieghed jibbaza l-Ilment tieghu li garrab telf fuq l-investment li bhala fatt ma jaghtix lok ghal ilment validu meta l-Ilmentatur stess jghid illi, *'Nixtieq naghmilha cara daqs il-kristall li meta jien gejt biex ninvesti flusi mal-Bank taghkom jien dejjem sostnejt li irridhom investiti f'Bonds fejn il-kapital jibqa' dejjem garantit u insistejt ma' Mr John Gonzi li flusi jmorru f'Bonds bi ftit riskju, fejn gie issuggerit lili dawn b'imghax ta' 5% ...'*

Dan juri konfuzjoni tal-Ilmentatur li f'sentenza wahda jikkontradixxi ruhu fejn jibda jghid li ried *bonds* fejn il-kapital jibqa' dejjem garantit u jispicca li ried *bonds* bi ftit riskju. Din hija evidenza tal-artificialità ta' dan l-ilment. Filwaqt illi s-Socjetà Esponenti taghmilha cara illi dejjem kienet infurmat l-Ilmentatur b'kull investment u proposta u kien l-Ilmentatur li ddecieda jinvesti flusu f'investimenti mas-Socjetà Esponenti minghajr ebda pressjoni, kif ukoll li l-klijent Ilmentatur ried imghax gholi allavolja gie spjegat li dan ifisser riskju oghla. Is-Socjetà Esponenti ma taqbel assolutament xejn mal-allegazzjonijiet maghmula f'dan l-Ilment. Fil-fatt, johrog car mid-dokumentazzjoni li ghandna li l-Ilmentatur kien konxju sew ta', u accetta r-riskji involuti bil-miktub wara li dawn gew spjegati lilu.

6. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess, l-Ilment huwa nfondat fil-fatt u fid-dritt u ghandu jigi michud bl-ispejjez ghaliex:
 - a) Illi d-dannu jew telf li garrab l-Ilmentatur, jekk seh, seh totalment bhala rizultat ta' cirkostanzi, avvenimenti u interventi ta' terzi li fuqhom assolutament ma kellhom jew ma seta' jkollhom l-ebda

kontroll is-Socjetà Esponenti. Ghalhekk kwalunkwe telf li garrab l-Ilmentatur fuq *bonds* mahruġa minghand **Edcon (Prop) Ltd.** u **Rickmers Holding GmbH**, parti minn *Bond Portfolio* (BP211) huwa rizzultat ta' *Market* u *Credit Risk*, riskju inerenti ta' kull investiment finanzjarju (u dan kif gie spjegat lill-Ilmentatur mir-rapprezentanti tas-socjetà konvenuta, kif ukoll miktub fid-dokumenti provduti lill-Ilmentatur liema dokumenti hu stess kien iffirma (inkluz ir-*ratings* ta' kull *bond*, vide '**Dok CF12**'), u kif ukoll spjegat lil fil-korrispondenza qabel dan l-Ilment), u liema *bonds* inkluzi fil-portafoll kienu, fil-hin meta nġhata l-parir, jghoddu jew *suitable* ghalih, dejjem kienu maghzula *bonds* li ma jaqghux taht il-kategorija ta' '*complex instruments*' u konformità mal-istruzzjonijiet tal-Ilmentatur stess. Is-Socjetà Esponenti issostni li fil-mument li fih nġhata l-parir ma kien hemm xejn x'juri li l-*bonds* li dwarhom qed isir l-ilment kienu suggetti ghal riskju akbar minn dak li kien indikat fil-prezz li bih inxtara. **Inzidu wkoll illi l-Ilmentatur nġhata l-parir li jinvesti go *funds* biex inaqqas ir-riskju u jzid id-diversifikazzjoni. Però, huwa ma hax dan il-parir u pprefera jinvesti gol-BP211. Dan kollu dokumentat u ffirmat. Inzidu wkoll li l-investiment kien parti zghira ta' 21.5% tal-flus likwidi li kellu l-klijent u peress li kien maqsum f'erba' *bonds* l-akbar *exposure* fuq *bond* (EDCON) kien biss ta' 6.5%. Ghalhekk kemm ir-*risk profile* tal-klijent kif ukoll l-investiment kienu kategorizzati bhala *medium* u *suitable* ghall-klijent.**

- b) Insemmu ukoll li f'Lulju tal-2016 (**Dok 'CF13'**) kien infurmat li kien hemm il-problemi f'uhud mill-kumpaniji li hargu l-*bonds*. Nġhata diversi għazliet biex jigi evitat iżjed telf. Dan ma accettax il-parir biex jaghlaq l-investiment u jikkristallizza t-telf u minflok ried li jistenna x'se jgħri. Allura x'tort għandha s-Socjetà jekk l-Ilmentatur nġhata l-informazzjoni izda ma accettax li jagħxi?
- c) L-investiment (BP211) madwar l-Ilment kien magħmul minn portafoll ta' *bonds* li jaqghu taht il-kategorija ta' '*non-complex*', jgħifieri dawn mħumiex investimenti li huma kkumplikati biex tifhimhom jew hemm il-bzonn ta' esperjenza estensiva bhal fil-kaz ta' investimenti kumplessi biex wiehed ikun jista' jinvesti fihom. Ir-*rating* tal-erba'

bonds kien spjegat kemm verbalment kif ukoll bil-kitba f'Ingliz car u semplici fit-*Term Sheet* li ffirma l-Ilmentatur u li inghata kopja taghha. Hija ghalhekk skuza facli li issa l-Ilmentatur jghid li ma kienx jaf kemm kien il-kupun ta' dawn l-erba' *bonds* meta dan huwa ben spjegat fit-*Term Sheet* fejn hemm spjegat ukoll kif *mill-average coupon* tal-*bonds* ta' 7.8625% ried jitnaqqas il-*premium* li kien jithallas biex jinxtraw il-*bonds* li kollha nxtraw aktar minn *par* (100%). Tant li b'hekk il-kupun wara l-*amortisation* tal-*premium* kien jinzel ghal 6.17% li minnu jridu jonqsu l-ispejjez biex jinxtraw il-*bonds* u biex jigi amministrat l-investment tul il-perjodu sa ma jaghlaq.

- d) Ma tezisti u lanqas ma nghatat, kif ma setghetx tinghata, ebda garanzija awtomatika li investment bhal dak jirrendi dak li kien minnu mistenni kif ukoll jithallas lura l-kapital wara li jimmatara ghaliex l-investment hu dak li hu u l-investitur ma jista'x jibdel il-karatteristici tieghu. Dan kollu kien spjegat lill-Ilmentatur minn qabel u l-klijent iffirma ghal dan u li fehem ir-riskju. Dawn ir-*risk warnings* kienu fuq id-dokumenti kollha tat-tranzazzjoni inkluz it-*Term Sheet* u l-*Client Review Form* u ta' dawn, l-Ilmentatur inghata kopja.
- e) Is-Socjetà Esponenti dejjem imxiet mal-obbligi taghha, skont kif tirrikjedi l-ligi u anke bosta regolamenti taht il-*MiFID (The Markets in Financial Instruments Directive)* minghajr ebda preferenza lejn xi tip jew grupp ta' klijenti fuq iehor.
- f) L-obbligi ta' *Crystal* skont il-ligi u skont il-ftehim mal-klijent tat-*Terms of Business* huwa li tibghat *statement* kull sitt xhur b'valutazzjoni korretta u li tinforma lill-klijent dwar xi *default* jew *corporate actions* li jista' jkun hemm fuq il-*bond* investit. Ma hemmx obbligi li jinforma lill-klijent bit-tibdil fil-prezz ghax dan huwa process kontinwu u, anke jekk ikun hemm tibdil sostanzjali fil-prezz, mhux dejjem ikun car ghaliex dan gara u jehtieg iz-zmien biex issir ir-ricerka halli *Crystal* tiffirma opinjoni dwar jekk il-prezz waqax hafna b'mod li wiehed ahjar jistenna jew fadallux aktar x'jaqa' u, allura, wiehed ahjar jillikwida. *Bonds* ta' kumpaniji (*corporate bonds*), huma aktar suggettibbli ghal tibdil fil-prezz minhabba diceriji mhux ippruvati u spekulazzjoni minn *vulture investors*. Apparti minn hekk, b'cirkolari li

ntbaghtet lill-Ilmentatur mal-*istatement* ta' Dicembru 2014, l-Ilmentatur gie mfakkar biex jekk, wara li jezamina l-valur skont l-*istatement*, ihoss li r-riskju tal-investment kiber aktar minn dak li jkun mixtieq, allura, ghandu jkellew lill-*client advisor* biex wiehed jara x'jista' jsir. Dan l-Ilmentatur m'ghamlux u meta ghamlitu s-Socjetà Esponenti b'inizjattiva taghha f'Lulju 2016, il-klijent xorta ma hax il-parir.

7. Niccaraw ukoll izda li l-ftehim tat-*Terms of Business* li jezisti bejn l-Ilmentatur u s-Socjetà Esponenti jipprovdi li kull tilwim *ghandu jigi deciz* fil-qorti civili u, ghalhekk, kull decizjoni tal-Arbitru tista' tigi appellata fil-qorti. Dan biex ma jinkorrux spejjez bla htiega l-partijiet.
8. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez.

Sema' lill-partijiet

Ra l-atti kollha tal-kaz

Jikkonsidra

Eccezzjonijiet Preliminari

L-ewwel eccezzjoni tirrigwarda l-gurisdizzjoni tal-Arbitru. Din l-eccezzjoni hija miktuba b'mod inkomplet imma peress li l-Arbitru kellu hafna eccezzjonijiet simili mill-istess provditur tas-servizz, jista' jifhem li din tirrigwarda l-gurisdizzjoni tal-Arbitru. Il-provditur tas-servizz jghid li l-partijiet issottomettew irwiehom ghall-Qrati Maltin a bazi tal-Art. 17 tat-*Terms of Business Agreement* ghaliex, skont hu, dan il-kaz tista' tiddecidih biss il-Qorti ta' Malta.

L-Arbitru qed jichad din l-eccezzjoni peress li:

- i. Meta sar dan il-kuntratt ma kienx ghadu twaqqaf l-Ufficju tal-Arbitru u, ghalhekk, il-partijiet ma setax kellhom l-intenzjoni li jeskluduh;
- ii. Ghaliex ukoll il-klawsola 17 tat-*Terms of Business Agreement* normalment tintuza f'kuntest internazzjonali fejn trid issir ghazla bejn

il-ligijiet diversi li japplikaw għall-kuntratt u wkoll liema qorti jkollha guriisdizzjoni.

Dan gie kkonfermat u elaborat f'decizjonijiet tal-Qorti tal-Appell, fosthom, f'dik il-ismijiet ***Theresa Camilleri vs Crystal Finance Investments Ltd. deciza fil-5 ta' Novembru 2018***, fejn il-Qorti irritereniet illi

'L-Artikolu 21(1)(a) hu ntiz għall-konsumatur fis-sens li l-ghazla hi tieghu fejn ghandu jfittex għal rimedju fir-rigward ta' ilment relatat mal-imgiba ta' provditur ta' servizz finanzjarju'.

Il-Qorti ziedet ukoll:

'Il-kuntratt li ffirmaw il-partijiet hu tat-tip standard form fejn il-konsumatur ikun f'pozizzjoni ta' take it or leave it għaliex ma jkollux bargaining power. Għall-qorti meta fil-11 t'April il-partijiet iffirmaw il-kuntratt, klawwola 17 ma kinetx tagħmel sens meta tqis li:

- i. Fil-ftehim li sar ma kienx hemm xi element internazzjonali bejn il-partijiet. Choice of Jurisdiction Clause normalment issir sabiex kwistjoni tinqata' minn qorti ta' pajjiz magħzul u mhux minn qorti f'pajjiz iehor;*
- ii. Fi zmien li kien iffirmat il-kuntratt, il-qradi kienu l-uniku post fejn parti setghet tfittex għal rimedju kontra l-parti l-oħra mingħajr htiega tal-kunsens tal-parti l-oħra. F'dak iz-zmien l-Att dwar L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ma kienx ligi ... Għalhekk zgur li f'dak iz-zmien il-partijiet ma setax kellhom l-intenzjoni li jeskludu r-rimedju li jagħti l-Kap. 555 lill-konsumatur, galadarba kien rimedju li ma jeżistix ...'*

Il-Qorti ikkonkludiet:

'Il-Qorti hi tal-fehma li hemm cirkostanzi speċjali li xorta jwassluha sabiex tiskarta klawwola 17 tal-kuntratt minhabba li m'hemmx dubju li fiz-zmien li l-partijiet iffirmaw il-kuntratt hadd minnhom ma seta' kien qieghed jipprevedi l-introduzzjoni tal-Kap. 555. Ir-rimedju li jagħti l-Kap.555 lill-konsumatur huwa wiehed ad hoc bil-ghan li jissimplifika l-access tal-konsumatur tas-servizzi finanzjarji għal rimedju kontra l-provditur tas-servizz. Rimedju li ma kienx jeżisti fiz-zmien li l-partijiet iffirmaw il-kuntratt u li għalhekk l-appellata qatt ma setghet irrinunzjat għalih'.

Dan kollu gie konfermat f'decizjonijiet ohra tal-Qorti tal-Appell kontra l-istess provditur tas-servizz fuq eccezzjoni identika, fosthom, dik ricenti fl-ismijiet: **Mary Anne Vella vs Crystal Finance Investments Ltd. tal-11 ta' Frar 2019.**

L-Arbitru jaghmel tieghu il-motivi espressi mill-Qorti tal-Appell 'il fuq imsemmija u ghar-ragunijiet moghtija qed jichad din l-eccezzjoni.

Nullità

It-tieni eccezzjoni dwar nullità *o meno* tal-ilment hija wahda fiergha peress li, kif deciz mill-Arbitru f'diversi decizjonijiet li kien involut fihom l-istess provditur tas-servizz, l-Arbitru mhuwiex marbut bil-Kodici tal-Procedura Civili hlief ghal referenzi specifici li jsemmihom il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-procedura tal-Arbitru hija regolata bil-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta li ma tikkontempla l-ebda nullità, anzi tinsisti li l-proceduri quddiem l-Arbitru huma informali u l-Arbitru jrid jiddeciedi skont il-mertu tal-kaz.

Mhux minnu li l-provditur tas-servizz gie b'xi mod pregudikat mill-mod kif inkiteb l-ilment tant li ghamel risposta estensiva. L-ilment kif miktub huwa konformi mal-htigijiet tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta senjalatament l-Artikolu 22(1) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, liema artikolu ma jikkontempla l-ebda nullità u, ghalhekk, in-nullità la jistghu joholquha l-partijiet u lanqas l-Arbitru galadarba mhix kontemplata mil-ligi.

Ghalhekk l-ilment m'hemm xejn null fih.

Barra minn hekk, l-Arbitru jaghmel referenza ghad-decizjoni tal-Qorti tal-Appell² f'kaz iehor kontra l-istess provditur tas-servizz fejn din il-Qorti qablet mal-Arbitru li din l-eccezzjoni hija fiergha.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad din l-eccezzjoni.

Fil-Mertu

L-Arbitru jrid jiddeciedi l-ilment b'referenza ghal dak li, fil-fehma tieghu, huwa gust, ekwu u ragonevoli fic-cirkostanzi partikolari u merti sostantivi tal-kaz.³

²*Carmel Bartolo et Vs Crystal Finance Investments Ltd. tal-5 ta' Novembru 2018*

³ Kap. 555, Art. 19 (3)(b)

Il-bazi tal-ilment huwa dak illi l-ilmentatur isostni li l-provditur tas-servizz bieghlu prodott li ma kienx jghodd ghalih ghalix huwa ried prodott fejn il-kapital ikun garantit u r-riskju ma jkunx gholi. Huwa inghata l-impressjoni mod u, fil-fatt, kien mod iehor ghalix spicca tilef mill-kapital. Lilu offrewlu l-*BP 211* li kien fih l-*Edcon* u r-*Rickmers* b'imghax ta' 5 fil-mija filwaqt li l-provditur kien investa fil-*Edcon* bid-9.319 % u fir-*Rickmers* bit-8.875% u, ghalhekk, irriskja flusu aktar milli ried hu. Ghaldaqstant, irid li jinghata lilu l-kapital originali li nvesta kif ukoll l-imghax fuqu.

Min-naha tieghu, il-provditur tas-servizz jichad dan u jghid li primarjament, l-ilmentatur qieghed jibbaza l-ilment tieghu li garrab telf fuq l-investment li bhala fatt ma jaghtix lok ghal ilment validu, filwaqt li tenna li l-ilmentatur qed jikkontradixxi ruhu fejn jibda billi jghid li ried *bonds* fejn il-kapital jibqa' dejjem garantit u jispicca b'li ried *bonds* bi ftit riskju.

Il-provditur tas-servizz ghamilha cara illi l-ilmentatur kien dejjem infumat b'kull investment u proposta u kien l-ilmentatur li ddecieda li jinvesti flusu minghajr ebda pressjoni kif ukoll kien hu stess li ried imghax gholi allavolja gie spjegat li dan ifisser riskju oghla. L-istess provditur tas-servizz tenna li ma jaqbel xejn mal-allegazzjonijiet maghmula f'dan l-ilment, peress li mid-dokumentazzjoni johrog car li l-ilmentatur kien konxju sew ta', u accetta r-riskji involuti bil-miktub wara li dawn gew spjegati lilu.

Barra minn hekk, il-provditur tas-servizz qed jichad dan l-ilment a bazi tal-fatt li d-dannu jew telf li garrab l-ilmentatur, jekk seh, seh totalment bhala rizultat ta' cirkostanzi, avvenimenti u interventi ta' terzi li fuqhom ma kellu l-ebda kontroll u, ghalhekk, kwalunkwe telf li garrab l-ilmentatur fuq il-*bonds* mahruga minghand *Edcon (Proprietary) Limited* u *Rickmers Holding GmbH*, parti minn *bond portfolio BP 211*, huwa rizultat ta' *Market* u *Credit Risk*, riskju inerenti ta' kull investimenti finanzjarju.

Il-provditur tas-servizz sostna ukoll li l-*bonds* inkluzi fil-portafoll kienu, fil-hin meta nghata l-parir, jghoddu jew *suitable* ghalih, dejjem kienu maghzula *bonds* li ma jaqghux taht il-kategorija ta' 'complex instruments' u b'konformità mal-istruzzjonijiet tal-ilmentatur stess, u dan filwaqt li fil-mument li fih inghata l-parir ma kien hemm xejn x'juri li l-*bonds* li dwarhom qed isir l-ilment kienu suggetti ghal riskju akbar minn dak li kien indikat fil-prezz li bih inxtara.

Barra minn hekk, il-provditur tas-servizz zied billi qal li l-ilmentatur kien inghata l-parir li jinvesti go *funds* biex inaqqas ir-riskju u jzid id-diversifikazzjoni, izda hu ma hax dan il-parir u pprefera li jinvesti fil-*BP 211*. Fuq kollox, sahaq ukoll li dan l-investment kien parti zghira ta' 21.5% tal-flus likwidi li l-ilmentatur kellu u peress li kien maqsum f'erba' *bonds*, l-akbar *exposure* fuq *bond (Edcon)* kien biss ta' 6.5% u, ghalhekk, kemm ir-*risk profile* tal-klijent kif ukoll l-investment kienu kkatégorizzati bhala *medium* u *suitable* ghall-klijent.

Il-provditur tas-servizz tenna li f'Lulju 2016, l-ilmentatur kien infurmat li kien hemm problemi f'uhud mill-kumpaniji li hargu l-*bonds*, izda minkejja li nghata diversi għazliet sabiex jigi evitat izjed telf, dan m'accretax il-parir biex jaghlaq l-investment u jikkristallizza t-telf u, minflok, ried jistenna x'ser jgri.

Fl-ahhar nett, il-provditur tas-servizz tenna, fost ohrajn, li ma tezisti, u lanqas ma ngħatat, kif ma setgħetx tingħata, ebda garanzija awtomatika li investment bhal dak jirrendi dak li kien minnu mistenni kif ukoll jithallas lura l-kapital wara li jimmatara għaliex l-investment hu dak li hu u l-investitur ma jistax jibdel il-karatteristici tiegħu.

Kunsiderazzjonijiet Ohra u Konklużjoni

Minbarra dak li ntqal aktar 'il fuq f'din id-decizjoni, l-ilmentatur kontinwament enfazizza l-fatt li għalih l-importanti kien li l-ammont li hu jkun investa, eventwalment, jiehdu kollu lura. Indika wkoll li għalkemm gie pprezentat b'xi karti x'jiffirma, ir-rapprezentant tal-provditur tas-servizz ma qrahomlux, izda hu fehem li dawn kienu jinkludu fihom dak kollu li kien gie miftiehem u, għalhekk, fdah b'dak kollu li qallu.

Ir-relazzjoni tal-ilmentatur mal-provditur tas-servizz tmur lura għas-sena 2014, proprju meta sar l-investment li dwaru qed jitressaq dan l-ilment. L-ilmentatur kien dak iz-zmien zar il-fergħa tal-provditur tas-servizz b'ammont ta' flus li hu kellu f'bank lokali, li kienu hemm bi ftit imghax, sabiex jinvesti f'xi haga li tagħtih ftit iktar imghax biex izid mal-pensjoni.

Dak iz-zmien gie komplet *Confidential Client Fact Find for the Suitability Test*,⁴ fejn l-ilmentatur gie kklassifikat bhala *Retail*, filwaqt li s-servizz offrut lilu kien

⁴ A fol. 88

dak ta' *Investment Advice*. Irrizulta ukoll li l-ghan tal-ilmentatur mill-investment kien li jzid id-dhul tieghu, filwaqt li l-attitudni ta' riskju giet ikklassifikata bhala *Medium*.⁵

L-ilmentatur gie mibjugh il-*BP 211 5% EUR High Yield Bond Portfolio 9th July 2018, bond portfolio* li z-zewg *bonds* imsemmija fl-ilment, jigifieri *9.5% Edcon (Proprietary) Limited 01.03.2018* u *8.875% Rickmers Holding GmbH & Cie KG 11.06.2018*, kienu jiffurmaw parti minnu.

Flimkien ma' dawn iz-zewg *bonds*, il-*BP 211* kien jikkonsisti ukoll f'zewg *bonds* sottostanti ohra - *6.625% Fiat Finance & Trade Limited 15.03.2018* u *5.875% Republic of Croatia 09.07.2018*. L-ammont investit f'dan il-*bond portfolio* kien jinqasam fi proporzjon ta' 25% f'kull *bond* sottostanti. **Il-*bonds* li jiffurmaw il-*BP 211* huma kollha *non-investment grade bonds* u ta' natura spekulattiva.**

Huwa evidenti, kemm mill-fatt li l-*bonds* sottostanti huma kollha *non-investment grade*, kif ukoll jekk jintuza l-kupun bhala indikatur tar-riskju, jista' jinghad li dan il-*bond portfolio* huwa *medium/high risk*. Tajjeb li jinghad li tnejn mill-erba' *bonds* sottostanti ghandhom *credit rating* aktar baxx mill-kumplament tal-*bonds*, fejn dawn anke huma kklassifikati bhala *highly speculative*.

Fix-xhieda tieghu, l-ilmentatur stqarr:

*'Nghid li jiena qabel dan l-investment kelli xi investment f'diversi banek u kienu kollha kontijet bankarji.'*⁶

Ghalkemm il-provditur tas-servizz jipprova jaghti l-impressjoni li l-ilmentatur kellu esperjenza fl-investimenti ghaliex kellu 'investimenti' u flus likwidi fl-ammont ta' €130,000, kuntrarjament ghal dak li qal, is-somma ta' €130,000 kienet kollha f'depoziti bankarji. **Fil-fatt, ghalkemm fl-istess *Client Fact Find* gie indikat ukoll li l-ilmentatur huwa familjari ma' *bonds*, is-sezzjoni tal-*Financial Instruments* taht *Summary of Assets*⁷ thalliet vojta.**

Meta mqabbel mad-dikjarazzjoniet tal-provditur tas-servizz fl-*affidavit* tieghu, certament li l-kontenut tal-*Client Fact Find* huwa aktar ta' min joqghod fuqu minhabba li l-parir ta' investment gie moghti lill-ilmentatur a bazi tal-

⁵ A fol. 91

⁶ A fol. 55

⁷ A fol. 90

informazzjoni riflessa f'dan id-dokument u, ghaldaqstant, din l-informazzjoni flimkien mad-dikjarazzjoni tal-ilmentatur li, qabel sar dan l-investment ilmentat kellu depoziti bankarji, iqajjem id-dubji anke dwar il-mod kif originarjament gie kklassifikat il-profil tar-riskju tieghu.

L-ilmentatur gie ikkunsidrat li ghandu *medium risk profile* meta dan lanqas biss kellu investimenti ohrajn qabel. Ghalhekk, il-provditur tas-servizz ma kellux jikklassifikah hekk u ma kellux joffrilu *bond portfolio* li jikkonsisti f'*bonds* sottostanti li huma kollha *non-investment grade* u ta' natura spekulattiva, b'minnhom anke kkatégorizzati bhala *highly speculative*, u li anke jilhqu r-rata tal-imghax ta' 9.5%.

Minkejja li l-ilmentatur tenna li r-rapprezentant tal-provditur tas-servizz kien semmielu xi haga dwar fiex ser jinvesti, peress li hu ma jifhimx, dejjem ikkunsidra r-rata ta' 5%, jigifieri r-rata li l-investituri f'dan il-portafoll kienu intitolati li jircievu, u mhux ir-rata tal-*bonds* sottostanti individwali. Kien proprju ghalhekk li l-ilmentatur hass li r-riskju ta' investment bil-5% kien wiehed accettabbli u eventwalment accetta li jinvesti fil-portafoll offrut lilu.

L-Arbitru jhoss li dawn il-maniggi li saru mill-provditur tas-servizz serew biss biex l-ilmentatur jigi mqarraq u jinghata impressjoni li kien qed jinvesti fi prodott b'riskju baxx mentri kien qed jinvesti fi prodott b'zewg sottofondi li kellhom riskju gholi li bla dubju l-ilmentatur ma riedx jidhol fihom.

Ghaldaqstant, huwa car li l-provditur tas-servizz naqas mid-dmir tieghu li jagixxi fl-ahjar interess tal-investitur, u dan kif kien obligat li jaghmel skont *Investment Services Rules for Investment Services Providers*⁸ mahruga mill-MFSA kif ukoll id-Direttiva *MiFID*, partikolarment skont ir-regolament li jghid:

*'When providing Investment Services to clients, a Licence Holder shall act honestly, fairly and professionally in accordance with the best interests of its clients and shall comply with the relevant provisions of the Act, the regulations issued thereunder, these Rules as well as with other relevant legal and regulatory requirements ...'*⁹

⁸ ISR – Part B1: Standard Licence Conditions applicable to Investment Services Licence Holders which qualify as MiFID firms

⁹ ISR – Part B1 Rule 2.01

Taht l-istess *Standard Licence Conditions*,¹⁰ meta provditur tas-servizz ikun qed jaghti parir finanzjarju, kien obligat li jikseb taghrif necessarju minghand klijenti prospettivi biex ikun jista' jifhem fatti essenzjali dwar il-klijent u jkollu bazi ragjonevoli biex jemmen – wara li jiehu konoxxenza tan-natura u t-tip ta' servizz provdut – li t-tranzazzjoni specifika li qed tigi rakkomandata, tissodisfa dawn il-kriterji:

- li tilhaq l-oggettiv tal-investment tal-klijent;
- li hija tali li l-klijent ikun finanzjarjament jiflah ghar-riskji relatati mal-investment konsistenti mal-oggettiv tal-investment tieghu; u
- li hija tali li l-klijent ghandu t-taghrif u l-esperjenza necessarja biex jifhem ir-riskji tat-tranzazzjoni.

Huwa car li l-objettiv tal-ilmentatur kien li jzid id-dhul tieghu bi ftit imghax ahjar minn dak tal-banek izda emfasizza b'mod mill-aktar car li hu ma riedx jidhol f'xi prodott b'riskju gholi. U dan jitwemmen ghaliex hu dejjem fil-banek kien iddepozita flusu u dan kien l-ewwel investment ta' din ix-xorta li kellu.

L-ilmentatur indika bic-car li hu kien pensjonant u ried jinvesti xi flus li hu kellu l, ma' bank lokali kienu jrendulu biss bil-1%, sabiex jiehu xi ftit iktar imghax biex izidhom mal-pensjoni. Ghalhekk, l-objettiv ghall-investment li ghamel ma ntlahaqx u b'hekk l-ewwel kriterju tas-*suitability test* ma giex sodisfatt.

Dwar it-tieni kriterju, dak tal-gharfien u l-esperjenza, m'hemmx dubju li l-ilmentatur ma kellux dak necessarju f'dan ir-rigward sabiex jifhem ir-riskju tat-tranzazzjoni. Fil-fatt, a bazi tal-*Client Fact Find*, l-ilmentatur wasal biss sal-livell t'edukazzjoni sekondarja, u stqarr li kien jahdem fil-gebel u spicca jaghmel xoghol tekniku mal-Gvern. Sahaq ukoll li kien emfasizza mar-rapprezentant tal-provditur tas-servizz li hu ma kienx jaf bl-Ingiliz u li iktar ihossu komdu bil-Malti, ghax ghalkemm hafna kliem bl-Ingiliz jaqrahom, hu ma jifhimhomx.

Barra minn hekk, tajjeb li jinghad ukoll li n-nuqqas ta' taghrif tal-ilmentatur f'dan ir-rigward wasslu sabiex ma jaghmilx distinzjoni bejn investimenti u kontijiet

¹⁰ Reg 2.16

bankarji, dan meta qal li qabel dan l-investment ilmentat, kellu xi investimenti f'diversi banek li kienu kollha kontijiet bankarji.

Fuq kollox, dan apparti l-punt krucjali li qabel l-investment in kwistjoni, l-ilmentatur kellu biss depoziti bankarji u, ghalhekk, l-investment li kien ser jaghmel mal-provditur tas-servizz kien l-ewwel esperjenza tieghu f'dan il-qasam. Zgur li din in-nuqqas t'esperjenza ma setghetx tghinu jikseb l-gharfien li hu kellu bzonn sabiex jifhem dak li gie offrut lilu, partikolarment, ir-riskji abbinati mal-istess investment.

Dwar l-ahhar kriterju, jigifieri dak li jqis kemm l-ilmentatur kien jiflah ghal telf li seta' jkun hemm (*il-loss absorption capacity*), l-ilmentatur kien pensjonant, u l-*Client Fact Find*¹¹ jindika li kellu ftit aktar minn €900 pensjoni fix-xahar, li mhuwiex xi ammont sostanzjali li jaffordjalu li joqghod jissogra flusu.

Ghalkemm kellu d-depoziti fil-bank, kif digà isemma, dan ma kien jaghti l-ebda licenzja lill-provditur tas-servizz li jissugralu flusu fi prodott *non-investment grade* u spekulattiv, l-aktar meta l-ilmentatur kien digà pensjonant u ma jistax jirkupra l-l-flus li jkun tilef.

Irid jinghad ukoll li meta jitqies kollox, fosthom, l-età tal-ilmentatur, is-somma investita ma kinitx wahda zghira, u minkejja li kellu xi tifold fil-bank, peress li l-ilmentatur kien jghix biss bil-pensjoni kif ukoll li kellu zewg ulied dipendenti fuqu, kull telf sostnut mis-somma investita kien zgur ser jinhass.

Dan kollu juri li ma sarx *suitability assessment* adegwat mill-provditur tas-servizz ghax kieku sar dan l-*assessment* b'mod genwin u professjonali, kien jirrizulta li l-ilmentatur ma kienx jissodisfa t-tliet kriterji rekwiziti meta jinghata parir ta' investment fit-totalità tagghom u, ghaldaqstant, l-investment li dwaru qed jitreppaq dan l-ilmentatur ma kellux jigi offrut u mibjugh lilu.

Ghalhekk, l-Arbitru jikkonkludi li l-ilmentatur huwa wiehed ekwu, gust, u ragonevoli, u ghandu jaghti kumpens lill-ilmentatur.

¹¹ A fol. 90

Kumpens

Fl-ilment tieghu, l-ilmentatur indika zewg *bonds* li dwarhom qed jitressaq dan l-ilment – 8.875% *Rickmers Holding GmbH & Cie KG* u 9.5% *Edcon (Proprietary) Limited 01.03.2018*. Dawn huma zewg *bonds* sottostanti li flimkien ma' zewg *bonds* ohra kienu jiffurmaw il-*bond portfolio BP 211*.

Kien proprju l-andament ta' dawn iz-zewg *bonds* ilmentati li wassal ghat-telf mill-istess portafoll. Peress li dawn il-*bonds* ilmentati ma kinux *bonds* diretti fuq il-kont tal-ilmentatur, izda kienu jiffurmaw parti minn portafoll, irid jigi kkunsidrat il-portafoll kollu fit-totalità tieghu anke ghall-fini ta' kumpens.

L-ammont investit fil-*BP 211* (eventwalment, *BP 211.1* u *BP 211.2*) kien jammonta ghal €28,000. Skont il-*Gain/Loss Analysis*¹² ipprezentata mill-provditur tas-servizz, li ma giet fl-ebda hin ikkontestata mill-ilmentatur, irrizulta li tul il-perjodu li dam investit fil-*BP 211*, *BP 211.1* u *BP 211.2*, l-ilmentatur ircieva €1,294.11, €828.00 u €528.12 f'kupuni rispettivament. L-istess dokument jindika ukoll li mill-*bonds Edcon* u *Rickmers*, l-ilmentatur ircieva ukoll €761.06 u €212.19 rispettivament, filwaqt li mill-bejgh tal-*BP 211.2*, hu rcieva s-somma ta' €12,544.

Dan ifisser li meta l-ammonti msemija li rcieva l-ilmentatur jigu mnaqqsa mill-kapital investit, l-ilmentatur huwa intitolat ghal kumpens ta' **€11,832.52**.¹³

Ghaldaqstant, ai termini tal-Artikolu 26(3)(c)(iv) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Arbitru jordna lil *Crystal Finance Investments Ltd.* thallas lill-ilmentatur is-somma ta' hdax-il elf, tmien mija u tnejn u tletin ewro u tnejn u hamsin centezmu (€11,832.52).

Bl-imghax legali mid-data ta' din id-decizjoni sad-data tal-hlas effettiv.

L-ispejjez ta' dan il-kaz huma ghall-provditur tas-servizz.

Dr Reno Borg

Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

¹² A fol. 87

¹³ €28,000 (kapital investit) – (€1,294.11 [kupun *BP 211*] + €828.00 [kupun *BP 211.1*] + €528.12 [kupun *BP 211.2*] + €761.06 [*Sell Value Edcon*] + €212.19 [*Sell Value Rickmers*] + €12,544.00 [*Sell Value BP 211.2*]) = €11,832.52